
O čem mluvil lucemburský velkovévoda

O čem mluvil lucemburský velkovévoda

O čem mluvil lucemburský velkovévoda

Představitelé Evropské komise informovali minulý týden naši veřejnost i politickou reprezentaci o svém souhlasném postoji v otázce přijetí Česka do EU. Na stejné téma promluvil 9. října v pražském Karolinu i lucemburský velkovévoda Jindřich, který s manželkou Marií-Theresou dlel na oficiální návštěvě u nás.

Domnívám se, že jeho vystoupení bylo důležité především jako příklad autentické prezentace činnosti evropských orgánů očima "malého" státu, člena EU. Velkovévoda ve svém vystoupení připomenul společnou česko-moravsko-lucemburskou historii, dosahující vrcholného evropského vlivu za vlády Karla IV. Jak uvedl, tyto tradice však velmi úzce souvisejí s moderní Evropou, sjednocující evropské národy v míru a prosperitě. A tak Česká republika nikdy nepřestala být součástí Evropy. V listopadu 1989 jsme podle něj dali ohromnou lekci všem Evropanům. Je to příspěvek našich filozofů, intelektuálů, vědců, umělců, spisovatelů a muzikantů, kteří přinesli bohatství nejen své zemi, ale také zbytku Evropy a světa. Tato tvrzení z mimočeského zdroje mají jistě jiný význam než od našich politiků.

Lucembursko, obklopeno mocnými sousedy podobně jako Česko, zažilo mnohé těžké chvíle, než dokázalo ovládnout samo svůj vlastní osud, řekl velkovévoda. Díky EU jsou však staré konflikty a soupeření již zažehnány. Evropská unie je podle něj velkou příležitostí právě pro malé země. Bez EU by se Lucembursko nemohlo podílet na důležitém rozhodování v Evropě. Jeho tvrzení, že malé země mají čím přispět Evropské unii, a pokud tomu tak je, EU jim naslouchá, je jistě podloženo přímou lucemburskou zkušeností. Zdůraznil také, že principem EU je solidarita a kompromisy.

Původním cílem EU při jejím zakládání bylo přinést mír a učinit Evropu soběstačnou v potravinách a zboží. Těchto cílů již bylo dosaženo, a proto nadešel čas definovat nové cíle. Podle lucemburské zkušenosti je výhodnější být členem EU než zůstat mimo ni. Za zmínku jistě stojí fakt, že v současnosti je Lucembursko státem s nejvyšší hodnotou HDP na obyvatele na světě. Přitom členství v EU znamená mnohem více než statistiky, data a procedury.

Samozřejmě jsem připomněl jen některé z myšlenek, které přednáška obsahovala. Domnívám se, že zcela nezaslouženě se u nás nedostalo tomuto vystoupení patřičné publicity. V rámci státní návštěvy šlo o čin stejně důležitý, jako bylo např. předání finančního daru na pomoc likvidaci povodňových škod či otevření vyslanectví Lucemburska v Praze - a dost možná i důležitější. Že se tohoto vystoupení nezúčastnil nikdo z politiků, přestože jsou k účasti standardně zváni, dnes nikoho z informovaných nepřekvapí, protože na podobné akce, jichž již byla celá řada, téměř nikdo nechodí. Nejde přitom pouze o zdvořilostní záležitost. Nabídnuté akademické prostředí je ve světě velmi akceptováno zejména politiky, protože zde mohou formulovat svá stanoviska mnohem otevřeněji, než jim často umožňuje diplomatický protokol. Je škoda, že tento "dar" není schopna naše politická reprezentace přijmout, natož využít. Je tedy otázkou, zda jsou její snahy o náš vstup do EU upřímné.

Ivan Wilhelm,
rektor Univerzity Karlovy v Praze
(poznámka: text otiskly LIDOVÉ NOVINY dne 16. října 2002)